

Kommunene i Trøndelag v/ordfører og rådmann

Vår dato: 03.05.2018
Vår ref.: 2018/10316

Deres dato: _____
Deres ref.: _____

Forsøpling og plast på avveie - vi har alle et ansvar!

Forsøpling og plast på avveie er et område som jeg vil prioritere høgt fremover. Å ivareta et reint og rikt hav, er viktig for Norge og for Trøndelag etter som de marine næringene skal videreutvikles som leverandører av mat, for-råvarer og som leverandør av ulike bio-råstoffer. Et reint og rikt hav fordrer også at vi holder våre omgivelser reine for avfall, enten det er byer, tettsteder, bekker og vassdrag, naturområder og kulturlandskapet. Kort og godt holder Trøndelag reint.

For å lykkes i dette arbeidet, må alle jobbe i lag. Kommunene har en nøkkelrolle, så jeg oppfordrer derfor ordførere og rådmenn til å mobilisere i egne kommuner.

Hver dag får vi se eksempel på hva forurensning, særlig plastforurensning fører med seg av lidelser for sjøpattedyr, fugler og fisk. Skadene er uten tvil mer mangfoldige enn det media makter å formidle. Nanoplast finnes igjen i den marine næringskjeden, vårt eget matfat. Heile spekteret av skadetyper som denne forsøplingen fører til vil det nok bli våre etterkommere som vil finne ut av. De må også leve med denne arven. Det er derfor viktig at vi gjør arven så liten som mulig.

Mange kommuner i Trøndelag har aktivisert seg i arbeidet med å holde sin kommune rein og dermed å holde Trøndelag reint.

Det hjelper ikke å rydde, dersom vi ikke også endrer holdningene våre til det å forsøple! Vi må alle sammen gjøre alt vi kan for å bygge gode holdninger og sette i gang tiltak, slik at vi framover kan se mot en trygg framtid for folk og natur! Jeg håper at alle kommunene i Trøndelag vil bidra i dette arbeidet.

Hva gjør vi i staten

I årets statsbudsjett er det satt av 65 millioner kroner til tiltak mot marin forsøpling. Pengene er fordelt til prosjekt som bidrar både til å forhindre og til å rydde opp i marin forsøpling.

I Trøndelag fikk Miljøpartnerne A/S som er en sammenslutning av 11 avfallsselskap midler til innsamling og behandling av avfall fra lokale ryddeaksjoner se holdmidtnorgerent.no, Selskapet Eider A/S på Mausund fikk til rydding i Froan verneområde og ytre skjærgård. Trollfjell friluftsråd fikk for strandrydding på populære utfartssteder i Leka kommune og 5 kommuner på Sør-Helgeland, og tilslutt fikk Oppdretternes miljøservice A/S midler til å rydde strandsoner i kommunene Vikna, Leka, Bindal og Flatanger. I tillegg fikk nasjonale

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmlpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
Bjørnar Wiseth
Telefon:
+47 74 16 80 68

aksjoner som Hold Norge Rent samt flere andre nasjonale initiativ midler som også dekker Trøndelag (se <https://holdnorerent.no>)

I årets embetsoppdrag fikk Fylkesmannen en ny koordineringsrolle mot marin forsøpling, der vi bla har bidratt til å vurdere søknadene fra vårt fylke, samt skal bidra til å mobilisere og samordne innsatsen i fylket.

Tilskudd mot marin forsøpling er en av mange støtteordninger staten har for å hindre forsøpling. En fullstendig liste over vrakpant og ulike forurensingsrelaterte tilskuddsordninger finnes på: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/tilskotsordningar-for-2018/id2577758/#forur>.

Miljødirektoratet har i tillegg nå foreslått sju konkrete tiltak for å redusere marin forsøpling. Et av disse er å la kommunene kunne vedta bot i forsøplingssaker. (Les meir på <http://www.miljodirektoratet.no/no/Nyheter/Nyheter/2016/Juni-2016/Slik-reduserer-vi-marin-forsopling/>).

I Trøndelag har vi også erfart et stort engasjement fra næringslivet som deltakere i ryddeaksjoner eller som økonomiske bidragsyttere til lag og foreninger som vil gjøre en innsats i kampen mot forsøpling av våre vassdrag og sjøområder.

Bare kommunen som kan håndheve forbudet mot forsøpling

I Norge er det forbud mot forsøpling. Ingen kan tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall slik at det kan virke skjemmende eller være til skade eller ulempe for miljøet. Det er kommunene som har fått myndighet til å følge opp forsøplingssaker.

Fylkesmannen vet at dette kan være en stor og krevende oppgave. På www.miljokommune.no ligger alt av maler og sakbehandlingshjelp tilgjengelig. Fylkesmannen har plikt til å veilede kommunen. Vi ønsker å bidra med praktisk kunnskap og dele nyttig erfaringer mellom kommunene.

Forventinger til kommunene

Jeg har et ønske om at alle kommunene i Trøndelag setter forsøpling på dagsorden i 2018. Det er viktig at dette arbeidet har solid forankring både politisk og administrativt i kommunene. Kommunene må følge opp sitt ansvar i forsøplingssaker. For å klare dette må hver kommune sette seg mål og lage handlingsplan. For å klare å prioritere riktig bør det gjennomføres kartlegging av forsøpling og risikovurderinger. Kommunene må også arbeide aktivt med å skape gode holdninger på området – både internt og eksternt.

Her er noen av di lovpålagte tiltakene der kommunene kan gjøre en stor forskjell:

Avfallsplaner i havner:

Alle kystkommuner skal følge opp regelverket for avfallsplaner i havner ved å lage oversikt over alle havner i egen kommune, og utarbeide felles avfallsplan for småbåthavnene. Noen kommuner har allerede sendt inn oversikt og laget avfallsplaner. Kommunene plikter videre å holde oppdatert oversikt over havnene og melde fra til Fylkesmannen ved endringer. På «Miljøkommune.no» er det maler både for å lage oversikt over alle havner og for utarbeiding av avfallsplan.

Avfallsplaner i byggesaker:

Alle kommuner skal følge opp kravene om avfallsplan i byggesaker. Dette er regulert i plan- og bygningslova § 29-8 om avfallshandtering og i byggt teknisk forskrift (TEK 17). På «Miljøkommune.no» er det lenker til veiledning fra «Direktoratet for byggkvalitet».

Fokus på avfallshandtering i egne byggesaker:

Alle bygge- og rivesaker der kommunen er tiltakshaver, må følges opp slik at en har kontroll med at avfallet blir handtert i tråd med regelverket. Anbud må utformes slik at en sikrer god avfallshandtering, og at ikke prisene blir pressa så lavt at det ikke er mulig med forsvarlig handtering.

Mottak av kasserte fritidsbåter:

Kasserte fritidsbåter på avveie er et forurensningsproblem. Kommunene skal etablere avfallsmottak for mindre fritidsbåter. Kommuner, kommunale og interkommunale avfallsselskap kan søke tilskudd til å dekke kostnader di har med å handtere båtene.

Jeg håper alle kommunene i fylket tar sitt ansvar innen forsøplingsområdet i 2018, og slik at vi sammen kan få til gode tiltak og en holdningsendring – og redusere forsøplinga.

Hilsen

Frank Jenssen

fylkesmann